

notitie

FORUM STANDAARDISATIE 21 april 2021 Agendapunt 3D – Verwijdering Principe Universeel van lijst aanbevolen

Nummer: FS-20210421.3D

Aan: Forum Standaardisatie

Van: Stuurgroep Open Standaarden

Datum: 22 maart 2021

Versie: 1.0

Bijlagen: [Expertadvies Principe Universeel](#)
[Commentaar op de openbare consultatie Principe Universeel](#)

1. Aanleiding en achtergrond

Dit document is het forumadvies voor de standaard [Principe Universeel](#) gericht aan het OBDO en Forum Standaardisatie.

Principe Universeel bevat een verzameling regels, die bij de bouw en het onderhoud van een website of webapplicatie toegepast dienen te worden om de duurzaamheid en bruikbaarheid van (de content op) de website te bevorderen. De standaard is in procedure genomen voor verwijdering van de lijst aanbevolen standaarden.

2. Betrokkenen en proces

Principe Universeel is aangemeld voor verwijdering van de lijst aanbevolen standaarden.

Voor het opstellen van het Forumadvies is de volgende procedure doorlopen:

1. De procesbegeleiders hebben in december 2020 en januari 2021 zes gesprekken gevoerd met experts. Tijdens deze gesprekken is een beeld verkregen of en hoe de standaard gebruikt wordt binnen de betreffende organisaties. Daarnaast is beoordeeld of het verwijderen van de standaard op voldoende draagvlak kan rekenen bij de experts en dit geen consequenties heeft voor de interoperabiliteit.
2. Op basis van de gesprekken met de experts hebben de procesbegeleiders het expertadvies opgesteld over de standaard Principe Universeel. Het concept is voorgelegd aan de verschillende experts.

De volgende experts zijn betrokken geweest bij het onderzoek:

- Jules Ernst (200 ok)
- Kristian Mul (Logius)
- Hans Overbeek (KOOOP)
- Iacobien Riezebosch (Firmground)
- Raph de Rooij (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties)
- Anneke Sinnema (Fronteers)

Jasper Muskiet consultant en Arjen Brienen senior consultant, hebben de procedure in opdracht van het Bureau Forum Standaardisatie begeleid. Redouan Ahaloui en Han Zuidweg van het Bureau Forum Standaardisatie waren als opdrachtgevers betrokken.

De openbare consultatie heeft gelopen van 18 februari 2021 tot en met 18 maart 2021.

3. Consequenties en vervolgstappen

Tijdens de openbare consultatie zijn geen reacties binnengekomen.

4. Gevraagd besluit

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met onderstaand advies.

Het Forum Standaardisatie adviseert het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) om:

- 1. Principe Universeel te verwijderen van de lijst aanbevolen standaarden.*
- 2. Ten aanzien van de verwijdering van Principe Universeel de oproepen te doen die beschreven staan in paragraaf 5.5 hieronder.*

5. Toelichting

5.1 Over de standaard

Principe Universeel bevat een verzameling regels die bij de bouw en het onderhoud van een website of webapplicatie toegepast dienen te worden om de duurzaamheid en bruikbaarheid van (de content op) de website te bevorderen. Principe Universeel wordt doorgaans gebruikt in aanvulling op de toegankelijkheidseisen van WCAG 2.1. Deze vormen onderdeel van de verplichte standaard EN 301 549 voor de toegankelijkheid van overheidsinformatie op websites. Waar WCAG 2.1 de toegankelijkheid van de informatie dient (in het bijzonder ook voor mensen met functiebeperking), richt Principe Universeel zich vooral op bouwkwiteit, in het bijzonder structuur, vindbaarheid, duurzaamheid en onderhoudbaarheid van de informatie.

Principe Universeel maakte voorheen deel uit van de standaard [Webrichtlijnen 2](#) die van 2008 tot en met 2016 op de 'pas toe of leg uit'-lijst stond. Naar aanleiding van Europese regelgeving verving het Forum Standaardisatie Webrichtlijnen 2 eind 2016 door EN 301 549 (in Nederland bekend als '[DigiToegankelijk](#)') op de 'pas toe of leg uit'-lijst. In Nederland werd gekozen voor 'minimum harmonisatie' bij toepassing van de regelgeving, waardoor Principe Universeel echt als aparte standaard en niet als onderdeel van digitoegankelijkheid werd gepositioneerd. Principe Universeel is toen verplaatst naar de lijst met 'aanbevolen' standaarden.

Waar DigiToegankelijk vooral eisen aan de toegankelijkheid van webcontent beschrijft, geeft Principe Universeel aanvullende richtlijnen voor de bouwkwiteit van de (content van) websites. De richtlijnen van Principe Universeel zijn echter afgelopen jaren niet meer geactualiseerd. Logius is in 2017 als beheerder gestopt met het beheren van de standaard en het beheer is daarna niet meer overgenomen door een andere organisatie.

5.2 Hoe is het proces verlopen?

Tussen mei en augustus 2020 overlegde Forum Standaardisatie met Logius (digitoegankelijk.nl) over wat er met Principe Universeel moet gebeuren. In een e-mail van 18 augustus 2020 adviseerde Logius (digitoegankelijk.nl) om Principe Universeel van de lijst aanbevolen standaarden te verwijderen. Het Forum Standaardisatie heeft op 7 oktober 2020 besloten om procedure te starten. In december 2020 en januari 2021 zes gesprekken gevoerd met experts. Het expertadvies is vervolgens van 18 februari tot en met 18 maart 2021 beschikbaar gesteld voor publieke consultatie. Zie hoofdstuk 2 voor een nadere toelichting op het verloop van het proces.

5.3 Hoe scoort de standaard op de toetsingscriteria?

Toegevoegde waarde

Principe Universeel heeft momenteel niet voldoende toegevoegde waarde.

Waar WCAG 2.1 de toegankelijkheid van de informatie dient (in het bijzonder ook voor mensen met functiebeperking), richt Principe Universeel zich vooral op bouwkwiteit, in het bijzonder structuur, vindbaarheid, duurzaamheid en onderhoudbaarheid van de informatie. Echter is

afgelopen jaren de standaard niet meer geactualiseerd. Een aantal richtlijnen heeft nog wel toegevoegde waarde. Experts geven aan dat internationale concurrentie de bouwkwaliteit kan vergroten. Richtlijnen zoals Principe Universeel verhogen de drempel voor internationale partijen om zich in de Nederlandse markt te mengen.

Open standaardisatieproces

Principe Universeel voldoet niet aan de criteria van een open standaardisatieproces. Experts geven aan dat de richtlijnen van Principe Universeel al vijf jaar niet geactualiseerd zijn. Bovendien is het specificatiedocument niet meer online beschikbaar.

De vakvereniging voor front-end ontwikkelaars Fronteers heeft aangegeven interesse te hebben om het beheer voor deze standaard over te nemen. Fronteers gaat graag met een werkgroep aan de slag om de richtlijnen opnieuw te actualiseren en als aanvulling op de standaard Digitoegankelijk van toegevoegde waarde te maken. Dat is echter nog geen basis die stevig genoeg is om het beheer van deze standaard voor een langere termijn te borgen door Fronteers.

Draagvlak

Op basis van het criteria draagvlak hoeft de standaard niet direct van de lijst aanbevolen standaarden. Een deel van de webbouwers en verenigingen van webbouwers geven aan graag de standaard terug te willen zien bij uitvragen van overheden om websites te bouwen. Overheden geven aan het nut van de richtlijnen in te zien, maar ze niet als noodzakelijk te beschouwen. De experts zijn het erover eens dat de standaard in de huidige vorm achterhaald en niet actueel is. Partijen zullen eventueel ook kunnen volstaan met richtlijnen rondom bouwkwaliteit, die niet vanuit overheden aanbevolen (laat staan verplicht) worden via de lijst open standaarden.

Opname bevordert de adoptie

De standaard past momenteel niet op meer op de lijst aanbevolen standaarden. Principe Universeel is naar aanleiding van Europese regelgeving als aparte standaard verplaatst naar de lijst aanbevolen standaarden. Als aanbevolen standaard heeft Principe Universeel afgelopen jaren geen hogere adoptiegraad gekregen. Integendeel, het gebruik van de standaard is afgenomen. De principes zijn niet meer actueel. Mogelijk is na actualisering van de standaard, de aanbevolen lijst een goede manier om de adoptiegraad te verhogen.

5.4 Wat is de conclusie van het expertonderzoek en de consultatie?

Conclusie van de consultatieronde

De experts adviseren om de standaard Principe Universeel te verwijderen van de lijst aanbevolen standaarden.

Analyse van reacties uit de openbare consultatie

Tijdens de openbare consultatie zijn geen reacties binnengekomen.

5.5 Welke additionele adviezen zijn er ten aanzien van de verwijdering van de standaard?

De experts adviseren het Forum Standaardisatie en OBDO om bij de verwijdering van lijst aanbevolen standaarden de volgende adviezen op te volgen ten aanzien van Principe Universeel:

- Het Forum Standaardisatie en Logius worden opgeroepen om non-profit organisatie Fronteers te ondersteunen bij de ontwikkeling als eventuele beheerpartij voor de standaard Principe Universeel.
- We adviseren Fronteers om de standaard opnieuw aan te melden voor de lijst open standaarden, wanneer
 - Uit de community en vanuit overheden blijkt dat er draagvlak is voor de standaard.
 - De richtlijnen geactualiseerd zijn.
 - Het beheer goed georganiseerd is.

6. Referenties

[1] [Expertadvies Principe Universeel](#)

[2] [Reacties uit de consultatieronde Principe Universeel](#)